

Tietoa leikeistä

Mysi Lahtinen: Kymmenen tikkua laudalla. Leikkejä koko vuodeksi.
Kuvittanut Virpi Penna.
Tammi 2004.

Mysi Lahtinen tunnetaan perinnetietoudestaan. Hän on myös palkittu tietokirjailija, ja tämän ymmärtää *Kymmentä tikkua laudalla* lukiessa hyvin: kirja on alusta loppuun täynnä tietoa, jonka lukija omaksuu ikään kuin huomaamattaan. Mielikuvat unettavasta, virallisen ja välinpitämättömän äänen sävyn kovettamasta tietokirjasta katoavat, kun lukija avaa oven perinteisten leikkien maailmaan.

Leikit alkavat elokuusta, koulun alkamisesta. Kertojan ääni vie mukanaan, muistuttaa kuinka koulun alkaessa on hyvä taas muistella yhdessä leikkimistä ja leikinlukuja eli loruja. Loru voidaan lukea monella tavalla ja lorujakin on monenlaisia, tässä esimerkkinä 'liirun laarum lusikanvartta'. Loru lukemalla valitaan leikille johtaja, ja niin leikki voi alkaa. Kirjan leikit alkavat varmasti monille tutuilla 'väri' ja 'peili' –leikeillä, joista jatketaan 'kirkonrottaan', 'yksipiiloon' ja 'kuurupiiloon'. Näiden leikkien myötä elokuun leikit tulevat loppuun ja alkaa syyskuu. Siellä odottavat hieman viileämpien ilmojen leikit, joiden parissa touhutessa pysyy lämpimänä. Tällä tavoin kirjassa käydään lävitse koko vuoden leikkien kierto. Jokaisen vuodenajan kohdalla esitellään leikkejä, joiden kohdalla mainitaan tiiviit mutta yksityiskohtaiset selostukset kyseisen leikin kulusta.

Leikkien lomaan on nivottu tiivistä perinnetietoutta eri vuodenaikoihin liittyen. Lukija oppii kaikenlaista, esimerkiksi mitä adventti tarkoittaa, mistä joulukalenteri on lähtöisin ja kuinka se on tullut Suomeen. Kertojan ääni antaa myös neuvoja – esimerkiksi joulun tuskallisen pitkää odotusta lievittää jouluvalmisteluihin, kuten siivoukseen ja leipomiseen osallistuminen. Tehdyn työn jälkeen onkin sitten leikin aika, useimmissa tapauksissa leikkejä havainnollistaa mainiosti Virpi Pennan rempseä kuvitus, joka tuo tekstiin elävyyttä.

Kirja on mainiota luettavaa ja eritoten valtavan hieno tietopaketti. Tämä kannattaa ehdottomasti hankkia, jos kaipaa unohtumaan päässeitä lapsuuden leikkejä.

Maria Loikkanen